

**»Mladi za napredek Maribora 2022«
39. srečanje**

KADAR SMO V ZAOSTANKU Z UČNO SNOVJO

Raziskovalno področje: SOCIOLOGIJA

Raziskovalna naloga

**Vesna Ačko
Petra Novak**

**Sara Fleisinger
Maša Lazar**

Osnovna šola Janka Padežnika Maribor

Maribor, 2022

POVZETEK

Živimo v času, ki je poseben in drugačen za vsakogar od nas. Čas, ki od nas zahteva velike spremembe in prilagajanje na vseh področjih našega življenja.

Naša raziskava temelji na šoli nekoč in danes, zanimalo nas je, kako je bilo nekoč, ko so učenci manjkali pri pouku. Poleg tega nam je z obiskom na naši šoli, g. Tone Partljič, nazorno opisal, kako je bilo, ko je on obiskoval pouk in kako je bilo takrat, ko je on poučeval.

Dejstvo je, da v vsakem šolskem letu vsak izmed nas, vsaj enkrat manjka pri pouku, zaradi takšnih in drugačnih okoliščin. Z našo raziskavo želimo ugotoviti, kako učenci, ki manjkajo, pridobijo in nadoknadijo učno snov, ko jih ni bilo pri pouku. Jo pridobijo vedno na lahek način, katere pripomočke pri tem uporabljajo in kaj o tem menijo učitelji? Z metodo anketiranja učencev bomo prišli do podatkov, ki jih bomo vključili v našo raziskavo. Dokazati želimo, da ni vedno lahko priti do zapiskov, ko manjkaš. Menimo, da ima danes velik vpliv na vse to IKT tehnologija.

“Življenje je kot vožnja s kolesom. Da bi ohranil ravnotežje, se moraš premikati!”

Albert Einstein

KLJUČNE BESEDE: IKT, izostanek od pouka, zapiski, pouk, izobraževanje na daljavo

ABSTRAKT

We live in a time that is special and different for each of us. A time that requires us to make big changes and adjustments in all areas of our lives.

Our research is based on comparison of how school used to be and how it is today. We were interested in what it was like when students were missing out on lessons, how they were graded and how did they manage to catch up. In addition, we did the interview with Mr. Tone Partljič who vividly described to us what it was like when he attended classes and what it was like when he taught.

The fact is that each of us misses classes at least once due to some circumstances. With our research, we wanted to find out how missing students acquire and make up for learning material when they are not in class. Using the method of surveying the students, we obtained data that we included in our research. With this research, we would like to prove that it is not always easy to get notes when you are missing, and that ICT technology has a big impact on all of this today.

“Life is like riding a bicycle. To keep your balance, you must keep moving.”

Albert Einstein

Key words: ICT, absence, notes, lessons, distance learning

ZAHVALA

Hvala mentoricama za vse spodbudne besede, vso pomoč pri izdelavi naloge in ves vložen trud.

Hvala vsem učencem naše šole, ki so sodelovali pri anketnem vprašalniku in z njim izrazili svoje mnenje.

Hvala g. Tonetu Partljiču, da si je vzel čas in z nami opravil intervju.

Hvala tudi naši šoli, da je podprla najino raziskovalno nalogo.

Kazalo

1. UVOD	7
2. CILJ RAZISKOVALNE NALOGE	8
2.1. Hipoteze raziskovalne naloge	8
3. TEORETIČNI DEL	9
3.1. Šola nekoč in danes	9
3.2. Muzej učne ure – Učne ure naših babic in dedkov	9
3.3. Pozitivni in negativni vplivi IKT-ja pri pouku	12
RAČUNALNIK	13
TABLIČNI RAČUNALNIK	13
PAMETNI TELEFONI	13
INTERNET	14
TELEVIZIJA	14
3.4. Tone Partljič - intervju	16
4. EMPIRIČNI DEL	20
4.1. Metodologija dela	20
4.1.1. Metoda preučevanja pisnih virov	20
4.1.2. Metoda anketiranja	20
4.1.3. Intervju	20
4.1.4. Metoda analize podatkov in njihova interpretacija	21
4.1.5. Opis in interpretacija rezultatov	21
4.1.6. Razprava	26
5. SKLEP	28
6. DRUŽBENA ODGOVORNOST	29
7. VIRI IN LITERATURA	30
8. PRILOGE	31

KAZALO SLIK

1: Primer učilnice v Slovenskem šolskem muzeju Ljubljana.....	11
2: Primer učilnic v Slovenskem šolskem muzeju Ljubljana	12
3: Slika učilnice naše šole opremljene z IKT tehnologijo.....	13
3: Primer internetne povezave na svetu	14
4: Primer navadnega računalnika in prenosnega računalnika	15
5: Tablični računalnik (tablica s pisalom)	15
6: Mobilni telefoni (pametni telefon).....	16
7: Internet	16
8: Pametna televizija	16
9: Tone Partljič, v ozadju Maribor	18

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Vzorec glede na spol in razred.....	21
Graf 2: Če manjšaš pri pouku, ali težko pridobiš zapiske?	22
Graf 3: Na kakšen način pridobiš učno snov, ko te ni v šoli?	22
Graf 4: Imate na šoli ali v razredu kakšen dogovor ali pravilo glede tega, kako nadoknaditi in obdelati učno snov če manjšaš?	23
Graf 5: Se ti zdi, da učno snov, ki je zaradi izostanka nisi predelal/a v šoli enako dobro razumeš tudi če si jo le prepisal/a?	23
Graf 6: Ko manjšaš prosiš za zvezke učenca/ko, ki ima zvezke najlepše urejene?	24
Graf 7: Ali ti posojaš zvezke sošolcem, ki manjkajo pri pouku?	24
Graf 8: Je učna snov v času Korone postala bolj digitalizirana in je pisanja v zvezke manj?	25
Graf 9: Na kakšen način ti je najljubše predelati učno snov, ki si jo zamudil?	25

1. UVOD

Živimo v hitro razvijajočem se svetu, kar se odraža v vedno bolj napredni tehnologiji in medijih. Ta se pojavlja v čisto vseh področjih našega življenja, tudi v šoli. V trenutnem času smo še posebej odvisni od tehnologije, saj smo zaradi epidemije Covid-19, bili primorani marsikatero dejavnosti, ki so se sicer odvijale na določeni lokaciji, izvesti na daljavo. Za odrasle je bilo to delo od doma, za mlajše pa izobraževanje na daljavo. Vse te prilagoditve, pa so s seboj prinesle določene posledice. Šolanje od doma je tako postalo nekaj povsem običajnega. Informacijsko in komunikacijska tehnologija (IKT) nam je omogočila digitalizacijo učnih vsebin, s čimer smo dosegli nekatere dobre, a morda tudi nekatere slabe učinke, ki jih bomo v naši nalogi predstavili. Poleg primerjave, kako je bilo v šoli včasih, in kako je IKT spremenil učni proces v današnjih šolah, se bomo posvetili še problematiki izostanka od pouka, kar je v trenutnem času, zaradi odrejenih karanten in bolezni, stalnica. Zanimalo nas bo, kako učenci izostanek od pouka nadoknadijo, na kakšen način pridobijo zapiske, kako dobro učenci snov sami predelajo in kakšen pomen ima v takšnih situacija uporaba IKT. Podatke o tem smo zbirali s pomočjo anketnega vprašalnika, za popestritev pa smo izvedli še intervju s slovenskim pisateljem in politikom Tonetom Partljičem.

2. CILJ RAZISKOVALNE NALOGE

Namen naše raziskovalne naloge je raziskati, kaj se zgodi, ko izostanemo pri pouku. Zanima nas na kakšen način učenci pridobijo zapiske ali imajo pri tem kakšne težave in ali ima pri tem kakšno vlogo tudi tehnologija. Na podlagi anketnih vprašalnikov, ki jih bomo razdelili med učence naše šole, bomo pridobili podatke o tem, kako dobro je bila snov, ki je niso poslušali v šoli, usvojena.

2.1. Hipoteze raziskovalne naloge

Glede na cilj naše raziskovalne naloge smo si postavili štiri glavne hipoteze.

Hipoteza 1:

Večina učencev in učenk hitro pridobi manjkajočo učno snov, s pomočjo pametnih telefonov in aplikacij.

Hipoteza 2:

Večina razredov nima določenega pravila ali sistematiziranega postopka, kako nadoknaditi izostanek v šoli.

Hipoteza 3:

Učna snov je pri večini predmetov postala bolj digitalizirana, zaradi česar jo lahko učenci in učenke tudi v primeru izostanka lažje obdelajo.

Hipoteza 4:

Kljub uspešnemu pridobivanju zapiskov in digitalizirani učni snovi, večina učiteljev in učencev meni, da je znanje, pridobljeno v šoli in z aktivnim sodelovanjem pri pouku boljše.

3. TEORETIČNI DEL

3.1. Šola nekoč in danes

Letos je naša šola praznovala 145 let in ob tem jubilejnem praznovanju smo pripravili prireditev in razstavo o zgodovini naše šole. Skozi vodeno razstavo, na kateri je bila učiteljica oblečena v opravo, kot v starih časih, nam je bilo predstavljeno, kako je takrat potekal pouk, kakšne vsebine so obravnavali in s kakšnimi pripomočki so imeli možnost delati. Leseno tablico, na katero so pisali s kredami, so skozi čas zamenjali zvezki, delovni zvezki in učbeniki. Danes pa se poleg že tako barvnih, lepih, interaktivnih zvezkov poslužujemo številnih drugih tehnološko razvitih medijev, ki našo izobraževalno izkušnjo naredijo še bolj življenjsko in zapomnljivo.

Tako kot na naši šoli, tudi na drugih šolah po Sloveniji, ob jubilejnih praznovanjih prirejajo razstave, ki učence presenetijo in spomnijo, da vsa tehnologija, ki nam je danes praktično samoumevna, ni tukaj od nekdaj in da se je način poučevanja kot tudi discipliniranje v zadnjem stoletju močno spremenil.

Kot dober model predstavitve šole včasih in danes, pa bi želeli izpostaviti Slovenski šolski muzej, ki je lahko tudi zelo zanimiva šolska ekskurzija.

3.2. Muzej učne ure – Učne ure naših babic in dedkov

"Oblekli smo si oblačila, ki so jih takrat učenci nosili in odšli v učilnico. Učiteljice takrat niso bile poročene, zato smo jo morali klicati – GOSPODIČNA UČITELJICA. Bila je zelo stroga, s seboj je imela šibo in zelo smo se je bali. Pisali smo s peresi, ki so bila pred tem namočena v črnilu. Nismo smeli imeti predolгих nohtov, pobarvanih prstov, nismo se smeli pogovarjati - takrat nam to ni prišlo niti na misel. "

1: Primer učilnice v Slovenskem šolskem muzeju Ljubljana

Slovenski šolski muzej je eden izmed najstarejših šolskih muzejev na Slovenskem, ustanovljen 2. avgusta 1898. Stalna razstava, ŠOLSTVO NA SLOVENSEM SKOZI STOLETJA, v nekdanji Uršulinski šoli je prikaz bogatih pričevanj razvoja šolstva, od prvih znanih začetkov na naših tleh, do današnjih dni. Časovni stroj obiskovalce odpelje v različna zgodovinska obdobja, kjer doživijo pouk, kakršnega so imeli šolarji v preteklosti.

Zakaj je vredno vsaj enkrat obiskati ta muzej? Muzejske ure predstavljajo posebno izkustvo obiskovalcem, šolarjem, ki bi se radi vrnil v čas šolstva. Vsebine učnih ur so prirejene po starih učnih načrtih za določeno starostno skupino. Scenarije zanje pripravljajo kustosi muzeja v sodelovanju z izvajalci.

»Sedeti v stari šolski klopi pred gospodično učiteljico ali gospodom učenikom s strogim glasom, ki sta oblečena po šolski modi preteklega časa, z obvezno šibo v roki, je povsem svojevrstno doživetje. Nenadoma se znajdeš v šolskem razredu, kjer veljajo druga pravila, kjer ni dovoljeno klepetati, kjer je priporočljivo sedeti vzravnano, odgovarjati pa stoje s celimi stavki, če ne želiš klečati v kotu na koruzi ali si oprtati lesenega osla na hrbet, kakor so kaznovali učence nekoč. Tako se ustvari posebno vzdušje! Mladim je zanimivo primerjati takšen pouk in učiteljico oz. učitelja s svojimi v sedanji šoli. Starejše obiskovalce pa zajame nostalgija po šoli in se jim utrne kakšna vesela ali tudi malo manj vesela prigoda iz lastnih šolskih dni.«

Primer šolske učilnice nekoč

2: Primeri učilnic v Slovenskem šolskem muzeju Ljubljana

Slike učilnic opremljenih z IKT tehnologijo

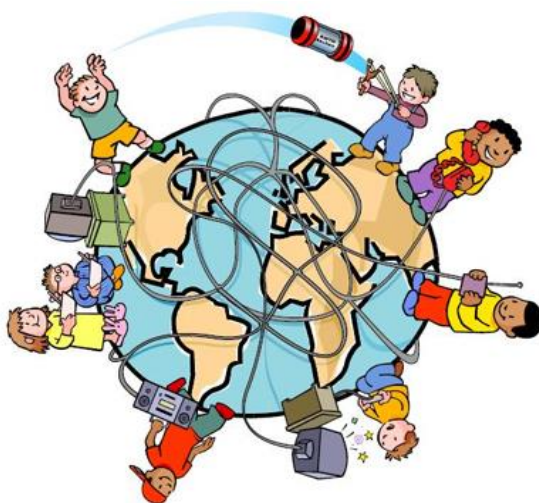
3: Slika učilnice naše šole opremljene z IKT tehnologijo

3.3. Pozitivni in negativni vplivi IKT-ja pri pouku

Informacijsko-komunikacijska tehnologija, v nadaljevanju IKT, se uporablja za shranjevanje, zapisovanje in druge vrste obdelave informacij. Z IKT-jem je povezanih več panog, kot so računalniška oprema, elektronika, internet, telekomunikacijska oprema in računalniške storitve. IKT je danes prevzel izredno pomembno centralno mesto v vseh tehnoloških sistemih in je v središču človekovega delovanja na vseh področjih (Nureni, 2014). Je področje, ki se najhitreje spreminja in je v prelomu iz 20. v 21. stoletje doživelo najhitrejši razvoj in popolnoma spremenilo družbo. Predstavlja normo, ki nakazuje napredek in razvitost določene družbe (Starc, 2004).

Že desetletja je IKT prav tako nepogrešljiv del procesa poučevanja in učenja. Vse več učiteljem so IKT, elektronski viri in večpredstavnostne vsebine pri načrtovanju pouka nepogrešljivi. Večina učilnic v slovenskih šolah je opremljena z računalnikom, projektorjem ali celo pametno oz. interaktivno tablo. Šole imajo računalniške učilnice, možnost izposoje tabličnih računalnikov, vedno več šol pa v učni proces vključuje uporabo pametnih telefonov učencev (Brečko in Vehovar, 2008).

Spodaj so na kratko predstavljene tehnologije s katerimi se pri pouku bolj ali manj pogosto srečujemo:

4: Primer internetne povezave na svetu

RAČUNALNIK

Računalnik je elektronska naprava, ki jo uporabljamo za sprejemanje, obdelavo in shranjevanje podatkov. Zmožen je zelo hitrih matematičnih in logičnih operacij in povezovanja, obdelovanja in predstavitve informacij. Najpogostejši obliki računalnika sta namizni (stacionarni) računalnik in prenosni računalnik.

5: Primer navadnega računalnika in prenosnega računalnika

TABLIČNI RAČUNALNIK

Tablični računalnik za razliko od običajnih računalnikov ne potrebuje miške in tipkovnice, saj je občutljiv na dotik. Njegova največja prednost je, da ga lahko uporabljamo kjerkoli in smo hkrati povezani z medmrežjem.

6: Tablični računalnik (tablica s pisalom)

PAMETNI TELEFONI

Pametni telefoni so nam v današnjem času najbližji od vseh tehnologij. So naprave, ki v osnovi omogočajo brezžično glasovno in pisno komunikacijo. Novodobni pametni telefoni s svojimi zmogljivimi operacijskimi sistemi in neštetimi aplikacijami že skoraj nadomeščajo računalnike. Otroci so že od zgodnjega otroštva izpostavljeni pametnim telefonom in v šolah skoraj ni učenca, ki ga ne bi imel. To bi lahko bil tudi povod, da se uporaba pametnih telefonov v šoli preišči in sistemizira in nadzira.

7: Mobilni telefoni (pametni telefon)

INTERNET

Internet je revolucioniral oddajanje, izmenjavo informacij in povezovanje posameznikov po vsem svetu. Postal je del vsakodnevnega življenja posameznikov, saj omogoča dostop do kakršnih koli informacij in je uporaben v družbene, zabavne, službene in izobraževalne namene. V šoli tako učiteljem kot učencem omogoča hiter dostop do podatkov in hkrati rešuje aktualno problematiko učenja na daljavo.

8: Internet

TELEVIZIJA

Televizija, kot jo poznamo se je veliki meri zaradi računalnikov, interaktivnih tabel in projektorjev v neki meri umaknila iz šolskega prostora. Z digitalizacijo pa se spreminja tudi televizija kot jo poznamo. Povečalo se je število razpoložljivih kanalov, televizija se je povezala z internetom in po novem omogoča tudi interaktivne storitve. Kot taka nudi velik izobraževalni potencial.

(Mugivane, 2014)

9: Pametna televizija

Kot vedno, pa tudi tehnologija s sabo prinaša določene pozitivne, kot tudi negativne posledice. Pozitivni učinki IKT-ja se v šoli kažejo skozi večjo motiviranost učencev, saj pouk naredijo interaktiven in večpredstaven, kar vzbudi pozornost učencev. Omogoča lažji dostop do informacij in je podpora sodobnim pristopom v poučevanju. Učitelji si lahko predhodno pripravijo gradiva do katerih lahko preko računalnika ali medmrežja dostopajo v učilnici, prav tako pa lahko do njih dostopajo učenci, bodisi v šoli ali doma. Omogoča sodobne pristope v poučevanju, kot so problemski pouk, timsko delo in sodelovanje. Pomembno je opozoriti tudi na to, da IKT omogoča poučevanje s vključevanjem več čutov, kar ustreza različnim učnim stilom učencev. S tem dosežemo več prilagajanja učne snovi in lažje sledenje pouku za učenca, na drugi strani pa učiteljem poveča produktivnost, omogoča individualizacijo pouka in dale možnost shranjevanja in hitrega dostopanja do datotek (Brečko in Vehovar, 2008).

IKT pa s sabo prinaša tudi opazne negativne učinke. Po besedah mnogih avtorjev naj bi ustvarjal individualiste in introverte. Mladi se zaradi olajšane komunikacije preko spleta ne srečujejo ali komunicirajo več osebno. V nenadzorovanih situacijah IKT celo omogoča zapiranje v virtualni svet, spletne prevare, kraje identitet, vdiranje in nadlegovanje. (Nureni, 2014).

V zadnjih letih postaja vedno pogostejši pojem IKT-zasvojenost, kar pomeni, da je oseba zasvojena z internetom oziroma z vsebinami, dostopnimi preko interneta. Ta zasvojenost pa vpliva na zdravje in socialno življene posameznikov. Družabna omrežja s katerimi se mladi pri nas (pre)pogosto srečujejo so Viber, Whatsapp, Instagram, Facebook in Tik Tok. V primeru, da je uporaba teh družabnih omrežij nekontrolirana in na meji z zasvojenostjo, pojavljajoča obvestila na aplikacijah otroke vedno znova odvrnejo od domače naloge ali kakršne koli druge dejavnosti. Omejitev uporabe IKT naprav pa se večkrat izkaže v agresiji.

3.4. Tone Partljič - intervju

Le kdo ga ne pozna? Mariborčani in drugi so zagotovo že slišali zanj.

Poznan je kot:

slovenski pisatelj, dramatik, predmetni učitelj, scenarist, politik, komediograf...

10: Tone Partljič, v ozadju Maribor

Kratek povzetek njegovega življenja in dela:

Rodil se 1940. leta v Mariboru in prve mesece svojega življenja preživel v Hočah. Istega leta se je njegova družina preselila v Pesnico pri Mariboru, kjer je oče dobil službo na železnici. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju. Šolanje je nadaljeval na nižji gimnaziji v Mariboru, po maturi leta 1960 je bil poslan v občino Radlje ob Dravi za učitelja. Poučeval je v Brezovici pri Radljah, Ribnici na Pohorju, Vuzenici in na Sladkem Vrhu.

Diplomiral je iz angleškega in slovenskega jezika na Mariborski pedagoški akademiji leta 1965.

Leta 1971 je postal dramaturg v Drami Slovenskega narodnega gledališča Maribor.

Leta 1987 je prevzel umetniško vodstvo MGL in leta 1991 vodstvo SNG Drame Ljubljana.

Dvanajst let je bil poslanec Državnega zbora Republike Slovenije; od leta 1992 kot poslanec Liberalne demokracije Slovenije. Čeprav je deloval kot politik, je ostal pisatelj.

Izjavil je: *"Moja duša in moje srce nista za mikrofonom, ampak za pisalnim strojem"*. Bil je predsednik društva Bralne značke Slovenije in strokovne žirije za nagrado večernica, sodeloval pa je tudi pri Borštnikovem srečanju v Mariboru.

Tudi mi smo imeli to čast se srečati z njim in ga spoznati, saj je privolil v intervju z nami. Izvedeli smo veliko zanimivih stvari iz njegovega življenja, in sicer z njegovega pogleda kot otroka v šoli in njegovega zornega kota učitelja.

1. **Vemo, da je že dolgo, odkar ste obiskovali osnovno šolo in kasneje poučevali in verjamemo, da se boste marsičesa spomnili in nam povedali, kako je takrat potekal pouk.**
 - **Zanima nas, kako je potekal pouk, ko ste obiskovali osnovno šolo, ali se je kaj spremenilo do takrat, ko ste Vi poučevali v osnovni šoli?**

2. **Ali so se včasih učenci več naučili v šoli kot doma? Ali je bilo včasih tudi toliko domačih nalog, kot jih imamo danes?**

Včasih so se učenci veliko več naučili v šoli, saj ni bilo učbenikov ali delovnih zvezkov. Poslušati so morali učitelja in mu verjeti, kaj jih je učil. Danes se svet vrti drugače. Današnja mladina ima več možnosti in dostopa do različne literature, računalnikov, telefonov, interneta, kjer se lahko izobražujejo. Današnje šole so dobre šole, učencem podajo veliko in obsežno znanje. Da učitelji dajo domače naloge, se mi ne zdi nič narobe. Učenci morajo dobiti delovne in učne navade.

3. **Kaj pa takrat, ko ste vi poučevali, kako je bilo takrat z domačimi nalogami?**

Ko sem jaz poučeval, sem dal veliko domače naloge, mislim, da včasih celo preveč. Vendar sem od vsakega učenca zahteval, da se nauči vse, kar je potrebno.

4. **Kako so učenci nadoknadili učno snov, če so manjkali več časa pri pouku?**

Učenci so v preteklosti prav tako morali nadoknaditi učno snov tako kot danes. Takrat so za to porabili več časa, saj ni bilo takšne tehnologije kot jo imamo danes. Poleg tega pa imajo danes več možnosti za učenje s pomočjo spleta ali učbenikov.

5. **Ali so si učenci oziroma sošolci posojali zvezke, če so manjkali, da so si snov prepisali? Ali je to moral urediti učitelj?**

Ko sem jaz poučeval, to je že res zelo veliko let od tega, sem osebno obiskal učenca, ki je manjkal, se pozanimal, kako mu gre, kaj se še mora naučiti, in mu tudi razložil snov. Tudi zvezke so si posojali učenci med seboj, česar danes ni več. Danes pa je naloga učencev, da poskrbijo sami za manjkajočo snov. Si prepišejo ali kopirajo učno snov.

6. **Se je glede posojanja zvezkov kaj spremenilo do takrat, ko ste vi poučevali?**

Če to primerjam z današnjim časom, menim, da se je marsikaj zelo spremenilo. Čeprav že nekaj let več ne poučujem, vseeno spremljam in poznam šolski sistem. Skoraj nisem verjel svojim ušesom, ko mi je vnukinja dejala, da je težko dobiti zvezek ali snov, če manjkaš pri pouku. Zvezki se sploh ne posojajo več, danes so »pametni« telefoni, s katerimi učenci slikajo

snov in jo pošljejo sošolcu, ki manjka, seveda ob dejstvu, da je to tvoj dober prijatelj oziroma sošolec. Drugače je precej težko pridobiti zapiske, ko manjkaš.

Nekoč s tem ni bilo težav. Čeprav so ljudje in učenci imeli dosti manj vsega, kot imajo danes, so znali »držati skupaj«, ko je to bilo potrebno. Mislim, da to danes primanjkuje današnji mladini.

7. Ali so nekoč učenci brali več, kot berejo danes?

Tudi o tem vprašanju bi se dalo veliko povedati. Nekoč je bilo na leto, na voljo 3 do 6 knjig za otroke, danes pa lahko rečem, da je na trgu poplava knjig. Ampak otroci vsekakor premalo berejo, saj večina časa preživijo v virtualnem svetu. Sicer menim, da imajo današnji otroci, šolarji večjo širino znanja, saj se tudi veliko potuje po celem svetu. Nekoč pa so jim učitelji v besedah opisovali, kako je drugod po svetu.

8. Še danes se zgodi, da se nekateri opravičujejo, da so manjkali v šoli in da te učne snovi nimajo v zvezku, zato se je niso naučili. Kaj vi menite o tem? Je bilo tako tudi nekoč?

Nekoč so učenci bolj spoštovali učitelje in so naredili vse, kar so jim učitelji naročili. Današnja družba ima čisto drugačne vrednote, kot so bile nekoč. Vse gledajo skozi materializem. Med učenci, dijaki ni več empatije ali čuta za sočloveka. Vse to se odraža tudi skozi to, ko je potrebno posoditi kakšen zvezek ali pomagati sošolcu.

• Kaj ste naredili v takšnem primeru vi, ko ste poučevali?

V času, ko sem jaz poučeval, sem vsakega učenca, ki je manjkal, osebno obiskal doma in preveril, kako je, ali ima svojo posteljo, svojo pisalno mizo ali ponoči spi skupaj z brati in sestrami. Osebno sem preveril, kako gre učencu, ki manjka in mu po potrebi razložil snov. Če pa je bil kateri učenec v bolnišnici, so pa imeli tam učitelja, kot jih imajo danes in je v bolnišnici potekal pouk.

Ampak, tako je bilo nekoč. Danes morajo učenci sami poskrbeti za snov, ko manjkajo, sicer je to zaradi sodobne tehnologije dosti lažje, vprašanje pa so medsebojni odnosi in medsebojno sodelovanje oziroma pomoč.

9. Kako vidite vi današnjo šolo? V čem je po vašem mnenju boljša oziroma v čem slabša?

Današnja šola se razlikuje od šole nekoč po tem, da je v šolstvu veliko več tehnologije, učenci lahko pridobijo znanje na veliko načinov, prav tako imajo na razpolago učbenike in delovne zvezke, ki jih nekoč ni bilo, ampak so se učenci naučili več v šoli kot doma.

Če se ozrem nazaj, so se učenci veliko bolj družili med seboj, imeli so boljše socialne veščine, več interakcij, bolj so si pomagali med seboj.

Danes se učenci, namesto skupnega druženja, zadržujejo doma in več časa preživijo za računalniki in telefoni ter uporabljajo ostalo moderno tehnologijo, posledično se manj pogovarjajo, igrajo in počnejo stvari skupaj. Bolj so individualisti in egoisti, vendar je to posledica naše družbe.

Intervju s Tonetom Partljičem skozi oči devetošolke

Zelo sem vesela, da sem se lahko v živo pogovarjala in poslušala življenjske prigode Toneta Partljiča. Kljub temu, da smo v »korona« čas, je naš pogovor tekel normalno in sem za trenutek odmisllila epidemiološko stanje pri nas. Ker sem prvič opravljala intervju s tako znano osebo, sem bila na začetku zelo živčna. Tone Partljič je na našo šolo oziroma v prostor prinesel pozitivno energijo. Všeč mi je bilo, da je kljub pandemiji prišel v šolo, kjer smo upoštevali vse ukrepe, da smo lahko izpeljali intervju.

4. EMPIRIČNI DEL

4.1. Metodologija dela

Za raziskovanje izbrane problematike in testiranje postavljenih hipotez smo uporabili naslednje metode dela:

- Metoda preučevanja pisnih virov,
- Metoda anketiranja,
- Intervju,
- Metoda analize podatkov in interpretacija.

4.1.1. Metoda preučevanja pisnih virov

Začetna metoda dela je bila metoda dela s pisnimi viri. Literaturo smo poiskali v mariborskih knjižnicah, v šolski knjižnici in na spletu. Pri izdelavi teoretičnega dela smo si pomagali predvsem s spletnimi članki, saj je problematika, ki smo jo obravnavali aktualna in pisnih virov še ni dosti. Teorijo smo pridobili tudi s pomočjo seminarskih in raziskovalnih nalog ter diplomskih in magistrskih del. Pozorni smo bili na to, da so članki, najdeni na spletu, verodostojni.

4.1.2. Metoda anketiranja

S pomočjo mentoric smo oblikovali anketni vprašalnik za učence od 6. do 9. razreda. Ankete smo v fizični obliki razdeli po razredih. Pridobili smo podatke za 123 učencev in s tem pridobili reprezentativen vzorec. Anketa je vsebovala vprašanja zaprtega tipa in vprašanja odprtega tipa. Nahaja se v poglavju Priloge.

4.1.3. Intervju

Intervju je načrten, organiziran in neposreden pogovor med praviloma dvema osebama, ki nam omogoča poglobljeno razumevanje problema in dobro kombinacijo s tehniko anketiranja. Za intervju smo zaprosili pisatelja in politika gospoda Toneta Partljiča. Intervju, ki smo ga v naprej pripravili je bil polstrukturiran, kar pomeni, da so bila okvirna vprašanja v naprej pripravljena. Glede na vsebino

odgovorov, pa so se nam med samim pogovorom porodila še poglobljena in bolj specifična vprašanja. Vprašanja intervjuja so se navezovala na problematiko naše naloge, tako da so v osnovi podobna vprašanjem naše ankete.

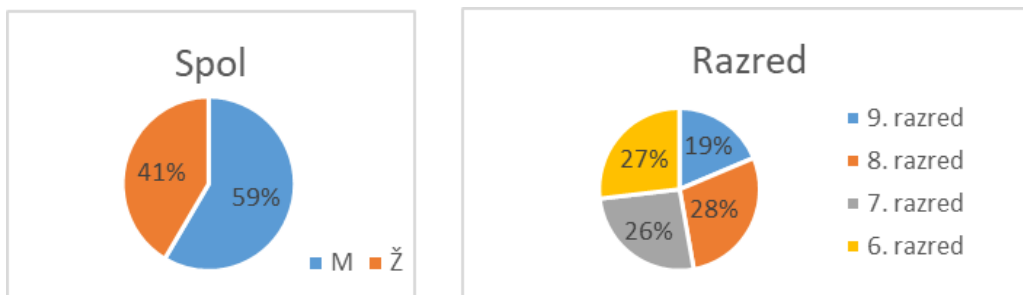
4.1.4. Metoda analize podatkov in njihova interpretacija

Zbrane anketne vprašalnike smo pregledali in analizirali. Pri grafični upodobitvi podatkov smo si pomagali s programom Microsoft Word in Microsoft Excel. Zbrane podatke smo primerjali z zastavljenimi hipotezami in podali ugotovitve.

4.1.5. Opis in interpretacija rezultatov

Pridobljene podatke smo v programu Microsoft Excel predstavili v tortni obliki, saj le-ta omogoča najboljšo primerjavo delov do celote, kar nam dodatno olajša predstavitev podatkov.

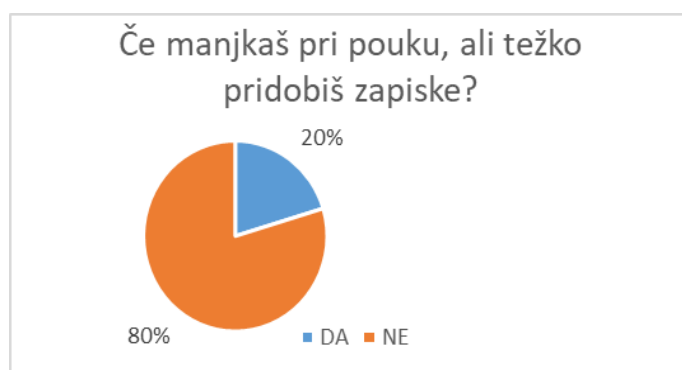
Graf 1 in graf 2: Vzorec glede na spol in razred

Graf 1: Vzorec glede na spol in razred

Anketirali smo 123 učencev. Od tega je bilo 59% moškega in 41% ženskega spola. Vzorec zajema učence od 6. do 9. razreda. Od učencev 6. razreda (27%), 7. razreda (26%) in 8. razreda (28%) smo pridobili približno enako število odgovorov, medtem ko 9. razred (19%) predstavlja malo manjši delež kot ostali.

Graf 3: Če manjkaš pri pouku, ali težko pridobiš zapiske?

Graf 2: Če manjkaš pri pouku, ali težko pridobiš zapiske?

Iz grafa je razvidno, da dobra večina (80%) pri pridobivanju zapiskov ob izostanku iz šole nima težav.

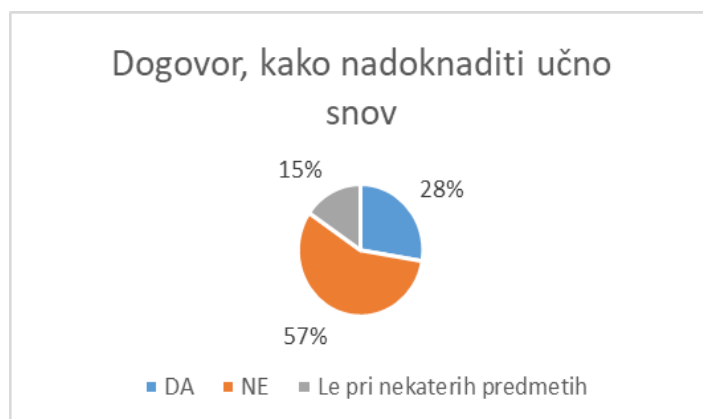
Graf 4: Na kakšen način pridobiš učno snov, ko te ni v šoli?

Graf 3: Na kakšen način pridobiš učno snov, ko te ni v šoli?

Več kot polovica učencev je označila, da zapiske pridobiva preko telefona (63%). Daleč za tem pa sledijo možnosti, da si zvezke izposodijo (15%), da si zapiske pošiljajo preko računalnika ali tablice (11%) in da za pridobitev zapiskov poskrbijo starši (9%). Zelo malo jih je označilo možnost drugo (2%), nihče pa ni izbral možnosti, da za pridobivanje zapiskov poskrbijo učitelji.

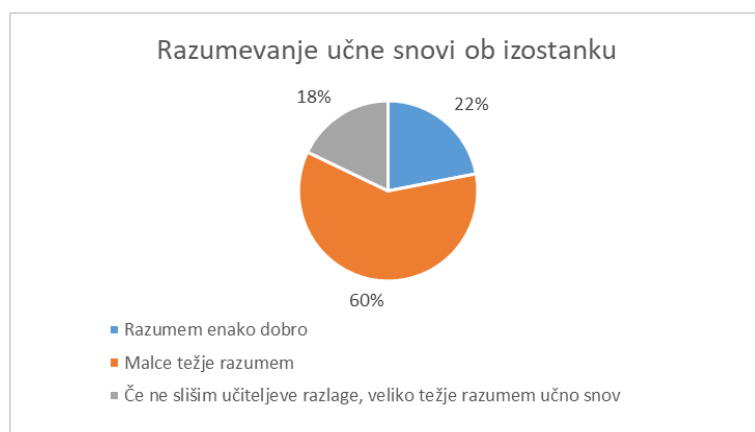
Graf 5: Imate na šoli ali v razredu kakšen dogovor ali pravilo glede tega, kako nadoknaditi in obdelati učno snov če manjkaš?

Graf 4: Imate na šoli ali v razredu kakšen dogovor ali pravilo glede tega, kako nadoknaditi in obdelati učno snov če manjkaš?

57% učencev in učenk, kar predstavlja več kot polovico vzorca, je odgovorilo, da nimajo nobenega pravila ali dogovora glede tega, kako nadoknaditi učno snov. Slaba tretjina učencev je odgovorila, da imajo v razredu določen dogovor (28%) in le nekaj učencev, da imajo dogovor samo pri nekaterih predmetih (15%).

Graf 6: Se ti zdi, da učno snov, ki je zaradi izostanka nisi predelal/a v šoli enako dobro razumeš tudi če si jo le prepisal/a?

Graf 5: Se ti zdi, da učno snov, ki je zaradi izostanka nisi predelal/a v šoli enako dobro razumeš tudi če si jo le prepisal/a?

Več kot polovica učencev (60%) ob izostanku od pouka učno snov malce težje razume, če jo morajo obdelati sami. 22% učencev je odgovorilo, da učno snov razume enako dobro in 18%, da brez učiteljeve razlage učno snov razume veliko težje.

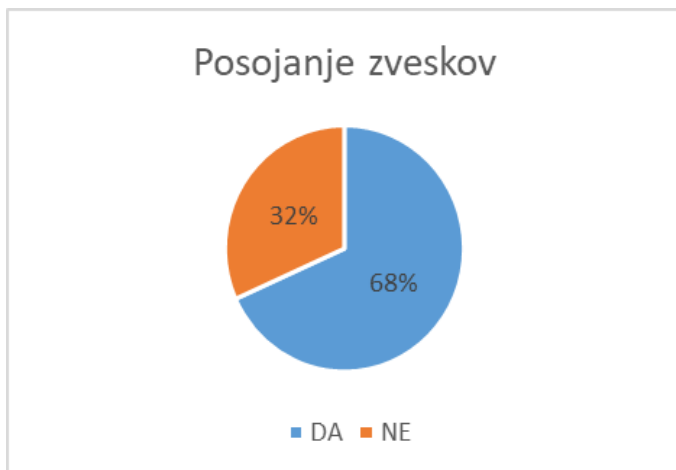
Graf 7: Ko manjšaš prosiš za zvezke učenca/ko, ki ima zvezke najlepše urejene?

Graf 6: Ko manjšaš prosiš za zvezke učenca/ko, ki ima zvezke najlepše urejene?

72% učencev ob izostanku od pouka prosi za zapiske sošolca oziroma sošolko, ki ima najlepše urejene zapiske, medtem ko 28% učencem urejenost zapiskov ni tako pomembna.

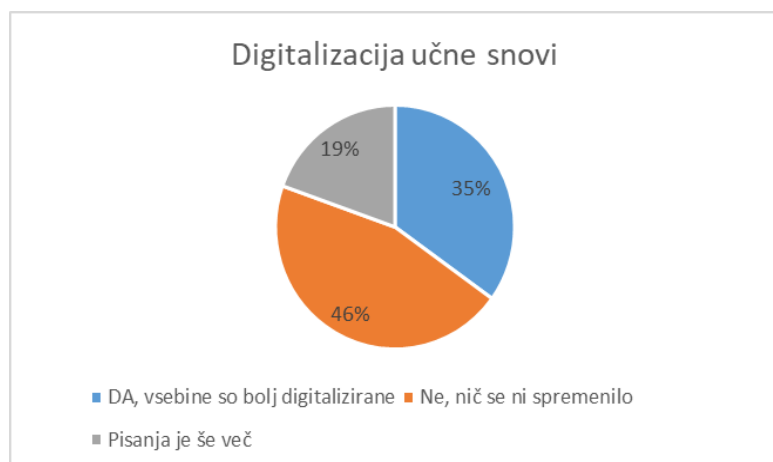
Graf 8: Ali ti posojaš zvezke sošolcem, ki manjkajo pri pouku?

Graf 7: Ali ti posojaš zvezke sošolcem, ki manjkajo pri pouku?

Večina učencev in učenk zvezke posoja učencem (68%), medtem ko jih ostali (32%) ne želijo.

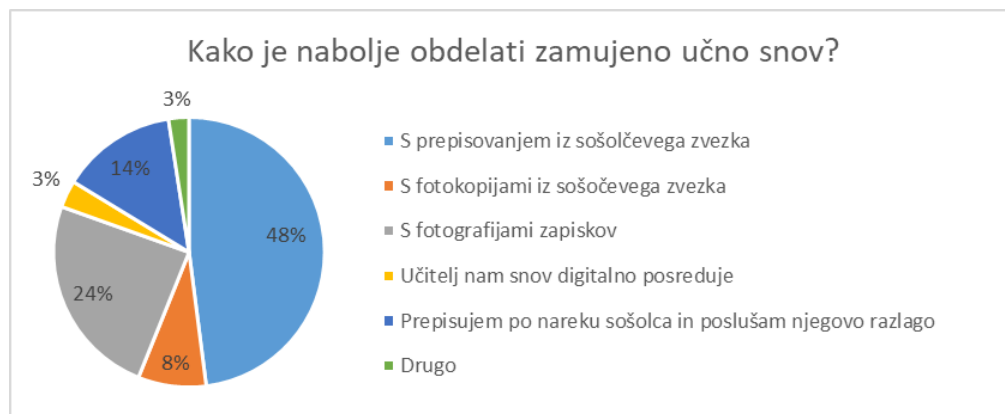
Graf 9: Je učna snov v času Korone postala bolj digitalizirana in je pisanja v zvezke manj?

Graf 8: Je učna snov v času Korone postala bolj digitalizirana in je pisanja v zvezke manj?

Skoraj polovica učencev je mnenja, da se v času »korone« učna snov ni bolj digitalizirala in da se ni nič spremenilo (46%). Dobra tretjina jih je mnenja, da so se določene vsebine digitalizirale (35%), medtem ko majhen delež učencev meni, da je pisanja v zvezke zdaj celo več (19%).

Graf 10: Na kakšen način ti je najljubše predelati učno snov, ki si jo zamudil?

Graf 9: Na kakšen način ti je najljubše predelati učno snov, ki si jo zamudil?

Od vseh načinov, kako najraje predelajo zamujeno učno snov, so učenci najpogosteje izbrali možnost s prepisovanjem iz sošolčevega zvezka (48%). Sledi prepisovanje s pomočjo fotografij zapiskov (24%) ter prepisovanje po nareku sošolca in poslušanje njegove razlage (14%). Dosti manj učencev je izbralo možnosti: s fotokopijami sošolčevih zvezkov (8%), učitelj nam snov digitalno posreduje (3%) in drugo (3%).

4.1.6. Razprava

Na podlagi ugotovitev, pridobljenih z anketnim vprašalnikom in analize zastavljenih hipotez smo lahko dve hipotezi v celoti potrdili, eno le delno potrdili, eno pa smo zavrnili.

Hipoteza 1:

Večina učencev in učenk hitro pridobi manjkajočo učno snov, s pomočjo pametnih telefonov in aplikacij.

Na podlagi rezultatov pridobljenih skozi 3. in 4. vprašanje ankete, **potrjujemo** našo prvo hipotezo. Učenci so namreč v 80% odgovorili, da enostavno pridobijo zapiske. Pri naslednjem vprašanju, pa hipotezo nadalje potrdimo, saj se pri pridobivanju zapiskov v večini zanašajo na telefone in računalnike.

Hipoteza 2:

Večina razredov nima določenega pravila ali sistematiziranega postopka kako nadoknaditi izostanek v šoli.

Samo dobra polovica učencev je potrdila, da v razredu nima pravila ali sistematiziranega postopka, kako nadoknaditi izostanek v šoli. Zastavljeno hipotezo lahko zato **potrdimo le delno**, saj je skupaj 43% učencev na 5. vprašanje ankete odgovorilo, da imajo v razredu ali le pri določenih predmetih nekakšen dogovor glede tega, kako nadoknaditi učno snov ob izostanku.

Odgovori, ki so jih učenci podali pri 6. vprašanju, so nam opisno predstavili primere pravil in postopkov, ki se jih poslužujejo.

Hipoteza 3:

Učna snov je pri večini predmetov postala bolj digitalizirana, zaradi česar jo lahko učenci in učenke tudi v primeru izostanka lažje obdelajo.

Na podlagi rezultatov pridobljenih pri 10. vprašanju, smo morali hipotezo **zavrniti**. 46% učencev, namreč, ni opazilo nobene spremembe, pri podajanju učne snovi glede na stanje pred »korono« in je

mnenja, da se nič ni spremenilo. Le 35% učencev je opazilo, da so vsebine postale bolj digitalizirane, medtem ko jih 19% celo meni, da je v tem času pisanja v zvezke še več.

Hipoteza 4:

Kljub uspešnemu pridobivanju zapiskov in digitalizirani učni snovi, večina učencev meni, da je znanje, pridobljeno v šoli in z aktivnim sodelovanjem pri pouku boljše.

Več kot polovica učencev, ob izostanku od pouka, učno snov malce težje razume, če jo morajo obdelati sami, 18 % pa jih je celo mnenja, da brez učiteljeve razlage učno snov razume veliko slabše. Na podlagi večine smo zastavljeno hipotezo **potrdili**.

5. SKLEP

Namen raziskovalne naloge je bil, da ugotovimo, kako učenci in učenke, ki manjkajo zaradi različnih vzrokov od pouka, pridobijo učno snov. Je učno snov oziroma zapiske pridobiti na lahek ali težek način?

Danes živimo v času potrošniške družbe, naravnani smo na materialne stvari in vse to se odraža tudi v šolskem sistemu in v življenju nasploh.

Skozi našo raziskavo smo ugotovili, da je kljub sodobni tehnologiji IKT tehnologiji, v času, ko imajo skoraj vsi učenci svoje pametne telefone, računalnike ali tablice, kljub temu težko priti do zapiskov oziroma učne snovi, če dolgo manjkaš v šoli. Učitelji učne liste prihranijo in jih dobiš, ko se vrneš v šolo, zapiske pa si moraš sam urediti oziroma se pozanimati, kaj so delali tvoji sošolci, kdo bo tako prijazen, da jih bo fotografiral in ti jih poslal.

Vsi vemo, da bi bilo najlepše, da bi lahko celo šolsko leto obiskovali pouk in poslušali učiteljevo razlago. Vendar nam včasih to preprečijo različne bolezni, poškodbe, v zadnjih letih pa pandemija oziroma Covid-19. Tega smo se učenci začeli zavedati šele, ko se je začel pouk na daljavo. Čeprav imamo mladi radi »sodobno tehnologijo«, več kot pol dneva preživimo za računalnikom, telefonom, tablico. Nenazadnje smo ugotovili, da smo veliko raje v šoli, s sošolci in sošolkami in poslušamo učitelja.

Drugače je, ko nekdo zboli ima kakšno obveznost in je odsoten dalj časa. Naloga učenca je, da si sam priskrbi snov, ki so jo jemali v šoli. Kako to storimo?

Najlažje oziroma najhitreje je, da nam, s pametnim telefonom, sošolec ali sošolka fotografira, kaj so tisti dan obravnavali v šoli in nam to pošlje. Učenec, ki manjka, pa si mora snov prepisati. Če je odsotnost daljša je najlažje, da nekdo od sošolcev ali sošolk posodi zvezek in se snov skopira, to se danes sicer dogaja redkeje, ker je posojanje zvezkov že pravi »tabu«.

Naloga učenca je, da si pridobi učno snov, ko ga ni v šoli. Kako to stori, se odloči sam. Živimo v času, ko ni samoumevno, da nam bo sošolec fotografiral zapiske in nam jih poslal. Včasih je do dobrih zapiskov zelo težko priti. V vsakem razredu se najde nekdo, za katerega vsi vemo, da ima najlepše urejene zvezke in bi vsi radi imeli njegove zapiske. Odvisno je, v kakšnem odnosu si s tem sošolcem ali sošolko. Po navadi imajo dekleta dosti bolj urejene zvezke od fantov. Problem nastane, če ti tista sošolka noče fotografirati zapiskov, kar ni tako redko.

Upamo, da se bo z leti to spremenilo in da se bodo učenci začeli ponovno zavedati, kako pomemben je medsebojni odnos, da se med seboj več pogovarjajo, pomagajo in nenazadnje znajo tudi posoditi zapiske, če sošolec ali sošolka manjkata pri pouku.

6. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Danes si mladi ne znamo več predstavljati življenja brez sodobne tehnologije. Telefone, računalnike in tablice potrebujemo povsod. Skoraj ni učenca oziroma učenke, ki ne bi imel že svojega »pametnega« telefona. Vrstniške pogovore in druženja je v veliki meri nadomestilo komuniciranje preko socialnih omrežij. Kot je rekla Albert Einstein: "Življenje je kot vožnja s kolesom. Da bi ohranil ravnotežje, se moraš premikati!", tako moramo mladi slediti razvoju tehnologije in jo pametno vključevati v vsa področja naših življenj. Včasih pa tudi pravočasno ugasnit telefon in se družiti na igrišču.

Na spletu se najde marsikaj, kar ni vedno primerno za mlade. V šoli bi se morali več pogovarjati o tem, kakšne so pasti spleta in kaj so možni slabi izidi prekomerne ali neprimerne uporabe. Predlagali bi različne delavnice, kako varno uporabljati splet, kakšne omejitve si lahko postavimo sami in kam se obrnit po pomoč, če jo potrebujemo. Glede na to, da imamo mladi že vsak svoj pametni telefon pa predlagamo pogostejšo uporabo tudi pri pouku, kar bi lahko pomagalo tudi v primerih pridobivanja zapiskov ob izostanku od pouka.

Včasih se izkaže, da telefoni niso tako slab izum, vendar v zastavljenih mejah. Prav bi bilo, da bi imeli starši nadzor nad telefoni, ki jih uporabljajo njihovi otroci. Pametni telefoni se lahko vključijo tudi v šolske ure pouka, saj si lahko učenci z njimi popestrimo in naredimo uro na drugačen način, kot potekajo klasične ure pouka.

7. VIRI IN LITERATURA

SPLETNI VIRI

- https://sl.wikipedia.org/wiki/Tone_Partlji%C4%8D (10. 1. 2022)
- <http://www.ssolski-muzej.si/slo/pedagogueactivity.php?item=51> (15.12.2021)

KNJIŽNI VIRI

- Brečko, B. N., Vehovar, V. (2008). Informacijsko-komunikacijska tehnologija pri poučevanju in učenju v slovenskih šolah. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
- Starc, J. (2004). Informacijska tehnologija v izobraževanju sodobne družbe. V: Blažič, M. Hrovat, K. (2004). Mediji v izobraževanju: zbornik prispevkov. Novo mesto: Visokošolsko središče.
- Nureni, Y. (2014). Information Communication Technology (ICT) [ConceptsandApplication]. 10.13140/RG.2.1.1802.7289.
- Mugivane, F. (2014). Introduction to Computer. Advatech Office Supplies Ltd

8. PRILOGE

8.1 ANKETA

Pozdravljeni! Sva devetošolki in pripravljava raziskovalno nalogo na področju sociologije o tem, kaj naredimo, ko smo v izostanku z učno snovjo? Zelo bi nama pomagali tvoji odgovori, zato vas prosiva, da izpolnite ta anketni vprašalnik. Vprašalnik je popolnoma anonimen. Za vašo pomoč pri raziskavi se vam iskreno zahvaljujeva.

1. Spol

M Ž

2. Razred?

6. razred 7. razred 8. razred 9. razred

3. Če manjkaš pri pouku, ali težko prideš do učne snovi?

DA NE

4. Na kakšen način pridobiš snov, če te ni v šoli?

- ZVEZKE SI SPOSODIM
- PREKO TELEFONA
- PREKO RAČUNALNIKA ALI TABLICE
- PREKO STARŠEV
- PREKO UČITELJA
- DRUGO: _____

5. Imate na šoli ali v tvojem razredu kakšen dogovor ali pravilo glede tega, kako nadoknadiš ali obdelati učno snov, če manjkaš?

- DA
- NE

- LE PRI NEKATERIH PREDMETIH

6. Če si pri prejšnjem odgovoru obkrožil DA ali le pri nekaterih predmetih, prosim na črto na kratko zapiši kako: _____

7. Se ti zdi, da učno snov, ki je zaradi izostanka nisi predelala v šoli enako dobro razumeš tudi, če si jo le prepisal/a?

- UČNO SNOV RAZUMEM ENAKO DOBRO
- UČNO SNOV MALCE TEŽJE RAZUMEM
- ČE NE SLIŠIM UČITELJEVE RAZLAGE, UČNO SNOV VELIKO TEŽJE RAZUMEM

8. KO MANJKAŠ, PROSIŠ ZA ZVEZKE SOŠOLCA/KO, KI IMA NAJLEPŠE UREJENE ZVEZKE?

DA NE

9. Ali ti posojaš svoje zvezke sošolcem, ki jih ni v šoli?

DA NE

10. Na črto zapiši, zakaj DA oziroma zakaj NE?

11. Je učna snov v času pandemije (Covid 19) postala bolj digitalna in je pisanja v zvezke manj?

- DA, UČNE VSEBINE SO BOLJ DIGITALIZIRANE
- NE, NIČ SE NI SPREMENILO
- PISANJA JE ŠE VEČ

12. Na kakšen način ti je najbolje obdelati učno snov, ki si jo zamudil?

- TAKO, DA PREPIŠEM SNOV IZ SOŠOLČEVEGA ZVEZKA
- TAKO, DA SI SOŠOLČEV ZVEZEK FOTOKOPIRAM
- TAKO, DA MI VEČ SOŠOLCEV POŠLJE FOTOGRAFIJE ZVEZKA IN PREPIŠEM KAR JE NAJBOLJŠE
- TAKO DA NAM UČITELJ VSO SNOV DIGITALNO POSREDUJE IN DELAMO LE NALOGE
- TAKO DA MI SOŠOLEC V ŽIVO ALI PREKO TELEFONA RAZLOŽI IN NAREKUJE UČNO SNOV.
- DRUGO: _____

13. Imaš kakšen predlog ali mnenje o tem, kako bi lahko najbolj pravično, učinkovito in hitro nadoknadili učno snov ob izostanku?

Hvala za tvoje sodelovanje!

8.2 INTERVJU S TONETOM PARTLJIČEM

1. Vemo, da je že dolgo odkar ste obiskovali osnovno šolo in kasneje poučevali in verjamemo, da

Zanima nas, kako je potekal pouk, ko ste obiskovali osnovno šolo, ali se je kaj spremenilo do takrat, ko ste Vi poučevali v osnovni šoli?

- 2. Ali so se včasih učenci več naučili v šoli, kot doma? Ali je bilo včasih tudi toliko domačih nalog, kot jih imamo danes?**
- 3. Kaj pa takrat, ko ste vi poučevali, kako je bilo takrat z domačimi nalogami?**
- 4. Kako so učenci nadoknadili učno snov, če so manjkali več časa pri pouku?**
- 5. Ali so si učenci oziroma sošolci posojali zvezke, če so manjkali, da so si snov prepisali? Ali je to moral urediti učitelj?**
- 6. Se je glede posojanja zvezkov kaj spremenilo do takrat, ko ste vi poučevali?**
- 7. Ali so nekoč učenci brali več, kot berejo danes?**
- 8. Še danes se zgodi, da se nekateri opravičujejo, da so manjkali v šoli in da te učne snovi nimajo v zvezku, zato se je niso naučili. Kaj vi menite o tem? Je bilo tako tudi nekoč?**
 - Kaj ste naredili v takšnem primeru vi, ko ste poučevali?**
- 9. Kako vidite vi današnjo šolo? V čem je po vašem mnenju boljša oziroma v čem slabša?**

HVALA VAM ZA VAŠ ČAS!